

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/20
KARAR NO : 2021/96
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında u ranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi kapsamında ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

KARAR

Davacılar : 1- A. E. Y. ve di .
Vekili : Av. Y.A.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlü ü
Vekili : Av. R.U.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacılar vekilinin dava dilekçesinde özetle; 58 ...969 plakalı aracın Sivas'tan Erzincan'a 26/08/2008 tarihinde seyir halindeyken yeni asfaltlama çalı ması nedeniyle dökülen micıra kapılıp kontrolden çıkarak arampole yuvarlanması suretiyle meydana gelen kazada yolun bakım ve onarımını yapan ... Ltd. ti.'nin ve dolayısıyla Karayolları Genel Müdürlü ü'nün kusurlu oldu undan bahisle, destekten yoksun kalma ve manevi tazminat istemleriyle adli yargı yerinde dava açtı ı anla ılmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. Sivas 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 19/09/2019 tarihli, E.2019/169, K.2019/414 sayılı kararı ile dava artı yoklu u nedeniyle davanın usulden reddine karar vermi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"... Mahkememizce toplanan delillerden, davacının dava dilekçesi ekindeki belgeler, davalı vekilinin mahkememize sundu u cevap dilekçesi ve tüm dosya içeri i birlikte de erlendirildi inde; Mahkememizin 19/09/2017 tarih ve 2014/891 esas 2017/428 karar sayılı kararı, Ankara BAM 26. HD 2018/41 Esas 2019/53 Karar sayılı ve 18/01/2019 tarihli kararı ile bozularak Mahkememize yeniden gönderildi i, yeni esas verilerek taraflara duru ma günüünün tebli edildi i Mahkememizin 2019/39 Esas sayılı dosyasında 18/04/2019 tarihli duru ma da davalı vekili Av. Rabia Uluç'un 'Bölge Adliye Mahkemesinin kararı uyarınca müvekkil KGM'nin dosyadan tefrik edilerek dava artı yoklu undan reddine karar veirlmesini talep ederim' dedi i, mahkememiz kısa kararında Ankara BAM 26. HD 2018/41 Esas 2019/53 Karar sayılı ve 18/01/2019 tarihli kararına uyulmasına karar verildi i ve tefhim ile açık yargılamaya devam olundu u, Ankara BAM 26. HD 2018/41 Esas 2019/53 Karar sayılı ve 18/01/2019 tarihli kararı uyarınca davalı KGM yönünden davanın tefriki ve dava dilekçesinin

yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile dava artı yoklu undan davanın usulden reddine karar verilmesi gerekti inin bildirildi i de dikkate alınarak, dosyanın tefriki ile ba ka bir esasa kaydedilmesine karar verildi i, Mahkememiz 2019/39 Esas sayılı dosyasında verilen tefrik kararınca Mahkememiz 2019/169 Esasına kaydının yapıldı ı, 19/09/2019 tarihli duru ma celsesinde davalı vekili Av. Rabia Uluç'tan soruldu u 'Önceki beyanlarımızı tekrarla davanın yargı yerinin idari yargı olmasından dolayı reddine karar verilsin' dedi i ve mahkememizce ara tırılacak ba kaca bir husus kalmadı undan açık yargılamaya son verilerek davanın HMK 114/1-b maddesi gere ince dava artı yoklu undan usulden reddine, ..."

3. Sivas 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen karar 08/09/2020 tarihinde kesinle mi tir.

4. Davacı vekili, aynı yöndeki taleple bu kez idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

5. **Sivas dare Mahkemesince E.2020/641 sayılı dosyada**, davanın adli yargının görev alanına girdi i sonucuna varıldı ndan bahisle, görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyu mazlık Mahkemesine müracaat edilmesine 30/12/2020 tarihinde karar verilmi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; "Kapsam" ba lıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsadı ı ve bu kanunun karayollarında uygulanaca ı belirtilmi tir.

7. 2918 sayılı Kanun'un, "Karayolları Genel Müdürlü ünün görev ve yetkileri" ba lıklı 7. maddesi öyledir:

" Karayolları Genel Müdürlü ünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri unlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu oldu u karayollarında can ve mal güvenli i yönünden gerekli düzenleme ve i aretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırarak,

b) Tüm karayollarındaki i aretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996-4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekni ine ait görü bildirmek, karayolu güvenli ini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarında, ç i leri Bakanlı ının uygun görü ü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve i aretlemek,

f) Trafik kazalarının olu nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırarak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarında trafik güvenli ini ilgilendiren kav ak, durak yeri, aydınlatma, yol dı ı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak

- veya di er kurulu larca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,
- h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile i aretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırarak,
- i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)
- j) (De i ik: 17/10/1996-4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutana ı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli i lemin yapılması için en yakın trafik kurulu una teslim etmek,
- k) (Ek:18/10/2018-7148/14 md.) Bu Kanunun 31 ve 49 uncu maddeleri kapsamında tako raf ve çalı ma-dinlenme süreleri yönünden karayolları denetim istasyonlarında denetim yapmak ve trafik idari para cezası karar tutana ı düzenlemek,
- l) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Otoyolların habitatları böldü ü yerlerde Do a Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlü ünün görü ünü alarak yaban hayvanlarının geçi lerine izin verecek menfez, ekolojik köprü ve benzeri tesisleri yapmak,
- m) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Otoyollarda yaban hayvanlarından kaynaklanacak trafik kazalarını önlemek maksadı ile kafes tel çit yapmak,
- n) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Yaban hayvanlarının muhtemel ya am alanlarının bulundu u bölgelerdeki karayollarında uyarıcı levhalara yer vermek,
- o) (Ek:24/12/2020-7261/23 md.)(6) Gürültü eylem planı ve bisiklet master planları göz önünde bulundurularak ve Çevre ve ehircilik Bakanlı ının görü ü alınarak, trafik güvenli inin ve teknik ko ulların sa landı ı mevcut yollarda ve yeni yapılacak olan yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarının kenarına bisiklet yolu ile gürültü bariyeri yapmak,
- p) (Ek:24/12/2020-7261/23 md.)(6) Trafik güvenli inin ve teknik ko ulların sa landı ı yerlerde, banketleri bisiklet eridi olarak i aretleyerek bisiklet ve elektrikli skuter kullanımına uygun hale getirmek,
- r) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmı olan yönetmeliklerle verilen di er görevleri yapmaktır.
- (Son fıkra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)"

8. 2918 sayılı Kanun'un, 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesinde u hükme yer verilmi tir:

" leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydanagelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır"

9. T.C. Anayasası'nın 158. maddesinin üçüncü fıkrası öyledir:

"Di er mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyu mazlıklarında Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır."

B. Yargı Kararları

10. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, u gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir:

"... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlıkların çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyu mazlıkların çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. tirazın reddi gerekir..." (Any. Mah.'nin 26/12/2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27/03/2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

11. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 günlü toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen ekinde başkan vuruldu ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyu mazlıkların esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Burak Cenk LHAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇFTÇ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüldüğü anlaşıldu:

13. Dava; meydana gelen trafik kazası neticesindeki zararın, davalının kusuru nedeniyle olduğu undan bahisle, tazmini istemiyle açılmıştır.

14. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen (bkz. § 10) kararı, kanun

koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadı ma dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmi bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

15. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Sivas dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile Sivas 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 19/09/2019 tarihli, E.2019/169, K.2019/414 sayılı görevsizlik kararının KALDIRILMASINA,

01/03/2021 tarihinde, üyelerden Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Bırol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KAR I OY

darenin kendi kurulu kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, i letme, trafik güvenli ini sa lama ekinde yürütülen

kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç ile letenin hukuki sorumluluğundan dolayı, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu iletilindiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karışığında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğunun kararına katılmıyorum. 01/03/2021

Üye
Ahmet ARSLAN